

NA PULZE

Časopis Prešovskej univerzity v Prešove

Ročník X, číslo 5, december 2017

NA PULZE

Časopis Prešovskej univerzity v Prešove

Ročník X, číslo 5, december 2017

ISSN 1337-9208 (tlačené vydanie)

ISSN 1339-3448 (online vydanie)

Evidenčné číslo: EY 2836/08

Vydavateľ: Prešovská univerzita v Prešove,
Ul. 17. novembra 15
080 01 Prešov
IČO 17 070775

Redakcia: Anna Poláčková (šéfredaktorka)
Peter Haľko (zástupca šéfredaktorky)
email: redakcia@unipo.sk

Redakčná rada: František Franko, Emília Halagová,
Viktória Košová, Peter Kónya, Katarína Mayer,
Jana Mitříková, Iveta Ondriová, Radoslav Rusňák,
Peter Sasák, Ladislav Suhányi, Maroš Šíp,
Lenka Tlučáková

Jazyková korekcia: Veronika Drábová

Obálka a sadzba: Marek Sedlák

Foto na obálke: Marcel Mravec, AV Štúdio CCKV PU
v Prešove

Tlač: GRAFOTLAČ Prešov, s.r.o.

Príspevky prešli jazykovou a redakčnou úpravou. Za obsah
príspevkov zodpovedá redakcia.
Univerzitný časopis NA PULZE je pokračovaním Časopisu
akademickej obce Prešovskej univerzity v Prešove.

Prispievatelia posielajú svoje príspevky e-mailom na adresu
šéfredaktorky časopisu (ak ide o celouniverzitné témy) alebo
na adresy členov redakčnej rady za jednotlivé fakulty, s tým,
že táma príspevku by mala korešpondovať so zameraním
a prácou danej fakulty, ktorú člen redakčnej rady zastupuje.

Kontakty:

Príspevky o PU a všeobecné témy – Mgr. Anna Poláčková, PhD.
(anna.polackova@unipo.sk)

Príspevky o FF PU – Mgr. Peter Sasák
(peter.sasak@unipo.sk)

Príspevky o GTF PU – ThLic. Emília Halagová, PhD.
(emilia.halagova@unipo.sk)

Príspevky o FHPV PU – PhDr. Katarína Mayer, PhD.
(katarina.mayer@unipo.sk)

Príspevky o FM PU – RNDr. Jana Mitříková, PhD.
(jane.mitrikova@unipo.sk)

Príspevky o PF PU – Mgr. Radoslav Rusňák, PhD.
(radoslav.rusnak@unipo.sk)

Príspevky o PBF PU – ThDr. Maroš Šíp, PhD.
(maros.sip@unipo.sk)

Príspevky o FS PU – Mgr. Lenka Tlučáková, PhD.
(lenka.tlucakova@unipo.sk)

Príspevky o FZO PU – PhDr. Iveta Ondriová, PhD.
(iveta.ondriova@unipo.sk)

Príspevky zo života študentov PU – Bc. Viktória Košová
(kosovaviktoria@gmail.com)

Vážené kolegyně a kolegovia, milí študenti,

ako každoročne v predvianočnom adventnom čase sa Vám prihovráame ďalším, posledným tohtoročným číslom nášho časopisu. S obdobím adventu sa tradične spája romantická predstava atmosféry zasneženého mesta, vianočnej výzdoby, predčasne rozžiarených reklamných vianočných stromčekov v hypermarketoch či na námestiach, vianočných trhov s voňavou klobásou a sladkou medovinou, mikulášskych sladkostí a nákupu darčiekov pre svojich najbližších. Realita všedných adventných dní univerzitného života sa však od ideálu obrázkov Josefa Ladu výrazne odlišuje. Čas adventu je pre študentov stresujúcim obdobím zápočtových písomiek (rovnako skutočných, ako aj virtuálnych, keď už „zápočet“ nemá byť podmienkou pre vykonanie skúšky, a predsa stále je), dokončovania seminárnych prác a napokon skúšok v tzv. „predtermíne“. Pre vedecko-pedagogických zamestnancov sa toto krásne obdobie spravidla spája s ročnými a záverečnými správami či aktualizáciami riešiteľských kolektívov výskumných projektov, poslednými vedeckými konferenciami, na ktoré počas väčšiny roka nebol čas, ukončovaním vedeckých článkov a štúdií pred uzávierkou posledných čísel časopisov alebo doťahovaním monografií s vročením odchádzajúceho roku. No a popri tom treba stihnúť aj už spomínané zápočty a prvé skúšky z druhej strany pomyselnej katedry. Do plného pracovného kalendára sa musia ešte zmestiť posledné zasadnutia katedry a atmosféru prichádzajúcich sviatkov navodzujúce katedrové či inštitútové „kapustnice“. Podobne zvýšenému náporu výkazov, vyúčtovaní, uzávierok a ďalších povinností sú vystavení aj nepedagogickí zamestnanci univerzity. Nákup darčiekov a iné príjemné predvianočné povinnosti neraz prebiehajú v strese vo večerných otváracích hodinách nákupných centier. Vtedy však už iba málo čo ostane z adventnej romantiky.

Verím však, že napriek všetkým povinnostiam a nadmernému pracovnému zaťaženiu na sklonku roka si nájdeme čas aj na predvianočnú pohodu, zamyslenie sa, bilanciu a užívanie i neopakovateľnej atmosféry adventného času. Ak už aj nie hneď po Mikulášovi, tak o niekoľko dní, keď prehrmí zápočty a dozejú spomínané „kapustnice“. Aby sme si mohli potom o to lepšie vychutnať jedinečnú, čarovnú a neopakovateľnú atmosféru najkrajších sviatkov roka.

Prajem Vám všetkým úspešné uzavretie starého roka, zvládnutie koncoročných stresujúcich povinností, študentom zdarný vstup do skúškového obdobia. Ďalej Vám želim požehnané vianočné sviatky, ich príjemné prežitie podľa predstáv a zvykov každého z Vás. Aby ste či už v kruhu rodiny, duchovnou obnovou, alebo v horách striasli zo seba počas celého roka nakumulovaný stres a načerpali nové sily do toho nadchádzajúceho. Zároveň prajem všetkým veľa zdravia, šťastia, úspechov a splnené prania v novom roku.

Dr. h. c. prof. PhDr. Peter KÓNÝA, PhD.
rektor PU

JESENNÝ DEŇ MATERSKÝCH ŠKÔL

Ješenný deň materských škôl sa organizuje už tretí rok na pôde Pedagogickej fakulty PU v Prešove v rámci sprievodných aktivít k Dňu materských škôl na Slovensku. Tento deň sa realizuje pre fakultné materské školy a je odporúčaný pre všetky materské školy na Slovensku v Pedagogicko-organizačných pokynoch, ktoré vydáva Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR na daný školský rok.

Z iniciatívy Slovenského výboru Svetovej organizácie pre predškolskú výchovu (SV OMEP) vznikla myšlienka usporiadať Deň materských škôl na Slovensku. Ak chceme pochopiť súčasnosť, tak musíme načrieť trochu do histórie.

Významnou osobnosťou, ktorá sa veľkou mierou zaslúžila o zrod inštitucionálnej predškolskej výchovy vo vtedajšom Uhorsku, a teda aj na území Slovenska, bola grófká Mária Terézia Brunswická-Korompová. Táto zapálená filantropka, rodáčka z Bratislavy (27. 7. 1775 – 17. 9. 1861), prejavovala veľký záujem o otázky výchovy. Študovala rôzne pedagogické systémy, cestovala po Európe a navštevovala vznikajúce predškolské zariadenia. Osobne sa stretla s J. H. Pestalozzim v Yverdone, ktorého pedagogické náhľady na potrebu starostlivosti o deti predškolského veku ju značne ovplyvnili. Podob-

ne ju ovplyvnili aj Wilderspinove názory a jeho dielo o edukácii detí v predškolskom veku. Po prečítaní tohto diela a osobných skúsenostiach vyhlásila: „Ukrižujte ma, aj na kríži budem propagovať: *Detské opatrovne musíme zriadiť!*“

Svoje vedomosti a skúsenosti aplikovala v praxi a začala zriaďovať detské opatrovne. Významným medzníkom v dejinách predškolskej pedagogiky na Slovensku je 4. november 1829 – dátum vzniku 1. detskej opatrovne na našom území v Banskej Bystrici. Grófká Mária Terézia Brunswická počas liečenia v Sliací jednala s mestskou radou o založení detskej opatrovne. Jej list prediskutovala rada mesta 1. októbra 1829. Dňa 9. októbra 1829 dala súhlas na založenie filantropického ústavu v lone Banskej Bystrice pod ochranou magistrátu. Prvú fundáciu poskytol dvorný sekretár na odpočinku Mikuláš Zmeškal

so želaním, aby sa ústav otvoril v deň menín cisárovnej Karolíny. Jeho želanie bolo splnené a 4. novembra 1829 bola slávnostne otvorená prvá detská opatrovňa v dome na Striebornej ulici. O otvorení detskej opatrovne zaslala písomnú správu Márii Terézii Brunswickkej členka bystrického Ženského spolku pani Paula Súmraková. Dozorným orgánom opatrovne bol Ženský spolok, ktorý združoval vzdelané ženy a podnecoval aktivitu potencionálnych mecenášov a podporovateľov. Spočiatku bola existencia ústavu závislá na daroch a podporách majetných, filantropicky a humanisticky zmýšľajúcich mecenášov. Prvým učiteľom v banskobystrickej opatrovni bol Matej Kern, ktorého Brunswickovej doporučil profesor Wagner ako svojho najlepšieho žiaka. Pôsobil tu do roku 1834. Učiteľmi mohli byť iba muži, ženy pôsobili ako opatrovateľky, pomocníčky. Požia-

davka vzdelania a výchovy sa kládla aj na učiteľov a učiteľky opatrovní. Učiteľky svoje vzdelanie získavali na dvojročnom kurze pre učiteľky materských škôl v Prešove. Tu sa kandidátky nielen učili, ale čítali si Komenského Informatórium, rozoberali Pestalozziho diela, oboznamovali sa s Wilderspinovými názormi na výchovu detí predškolského veku. Deň vzniku prvej detskej opatrovne si SV OMEP vybral za Deň materských škôl na Slovensku. Tento významný deň nielen pre materské školy, ale aj pre náš štát, si pripomíname 4. novembra.

Pedagogická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove už tretí rok oslavuje tento deň, nazvala ho Jesenný deň materských škôl a tento rok sa uskutočnil 25. októbra. Do priestorov fakulty prišli deti s pani učiteľkami zo šiestich fakultných materských škôl (MŠ Bajkalská, Bernolákova, Budovateľská, Čapajevova, Jurkovičova a Mirka Nešpora), ktoré prijali naše pozvanie v čase od 9.00 do 11.00 hod. Studentky 2. ročníka študijného magisterského programu predškolská pedagogika pripravili pre deti v tento deň aktivity plné hier, tvorivosti a radosti. Pomáhali aj štyria študenti bakalárskej formy štúdia. Detičky sa na chvíľu stali veľkými školákmi, ktorí plnili rôzne zaujímavé úlohy. Aktivity boli rozdelené do štyroch učební, využitá bola aj chodba. Každá aktivita mala svoj názov, obsah a splnenie úloh deťmi bolo odmenené pečiatkou na diplom, ktorý si odniesli domov ako pamiatku na tento deň.

Podujatie otvorila dekanica PF PU doc. Jana Burgerová, ktorá privítala deti spolu s pani učiteľkami na póde našej fakulty. Akcie sa zúčastnilo 60 detí spolu so svojimi učiteľkami. Pre deti bolo pripravené malé občerstvenie a spoločné zázitky umocnil spev hymny Dňa materských škôl na Slovensku, záverečné tancovanie a spoločné fotenie.

Fakultné podujatie pod názvom Jesenný deň materských škôl, organizované študentmi a učiteľmi PF, má ambíciu stať sa tradičnou aktivitou pre fakultné materské školy. Chceme tak rozšíriť spoluprácu s fakultnými materskými školami, zároveň sa zapojiť do sprievodných aktivít Dňa materských škôl na Slovensku a podporiť tak význam, poslanie a opodstatnenie materskej školy v živote dieťaťa.

PaedDr. Miroslava MINOVÁ, PhD.
 PF PU

